

REFERAT Frivilligrådet d. 20-04-2023

Mødedato Torsdag d. 20. april 2023 kl. 14:00

Mødested i Salen, Vejle Bibliotek, Willy Sørensens Plads 1, Vejle, kl. 14-15.30

Indholdsfortegnelse

Budget 2023 i balance.....	3
----------------------------	---

Punkt 2: Budget 2023 i balance

00.30.00-S00-5-22

Resume

I forbindelse med budgetforlig 2023 fik Seniorudvalget ikke tilført budget til hele den estimerede udfordring i 2023. Samtidig viser det forventede regnskab for 2022, at Seniorudvalget samlet set får et underskud på udvalgets ramme på 7,3 mio. kr. Seniorudvalget behandlede første gang sagen på mødet den 8 feb. I denne sag skal Seniorudvalget fortsat drøfte tiltag for at skabe et budget 2023 i balance.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetforlig 2023 fik Seniorudvalget ikke tilført budget til hele den estimerede udfordring i 2023. Samtidig viser det forventede regnskab for 2022, at udvalget samlet set får et underskud på udvalgets ramme på 7,3 mio. kr.

Generelt på Seniorudvalgets budget er der sammenhæng mellem budget og udgifter, ligesom der, over de sidste 7 år, har været et forholdsvis stort mindreforbrug på områder uden for pengeposerne som elevområdet, eksterne projekter, politiske def. projekter etc. men også et mindreforbrug på plejecentrene. Mindreforbrug der har medvirket til, at Seniorudvalget de tidligere år har haft et samlet mindreforbrug på rammen.

Der er 3 hovedårsager til, at Seniorudvalget samlet kommer ud med et merforbrug i 2022.

2 områder genererer et større merforbrug end forventet, og derudover genererer plejecenterområdet ikke længere et mindreforbrug. Nedenfor uddybes de to områder med merforbrug i 2022.

1: Det mellemkommunale område herunder friplejeboliger

Det mellemkommunale område er kendetegnet ved at være svært styrbart. Når en borger er visiteret til en plejebolig i Vejle kommune, så har Vejle Kommune påtaget sig betalingsforpligtigelsen fremadrettet, uanset hvor borgeren bor. Det betyder, at borgeren frit kan vælge at søge en plejebolig i en anden kommune eller en friplejebolig. Så snart borgeren får en sådan tilbudt, og takker ja, så er det den kommende bopælskommune, der har forpligtelsen til at fastsætte serviceniveauet, og sender regningen til Vejle Kommune. Vejle Kommune orienteres ikke, når borgerne få en plejhjemsplads i en anden kommune og er således først vidende herom, når regningen for ophold tilgår Vejle Kommune. Jf. lovgivning er Vejle Kommune således betalingskommune og bopælskommunen handlingskommune.

Historisk har det været et område, hvor der budgetmæssigt har været et akkumuleret et mindreforbrug, og hvor det mellem årene har svinget mellem et mindreforbrug eller et mindre merforbrug. I 2021 viste regnskabsresultatet et merforbrug på 5,5 mio. kr.

3. budgetopfølgning viste en forventet balance på området.

I løbet af sidste kvartal 2022 er der kommet flere og større regninger end forventet. Vejle Kommune har ikke mulighed for løbende at følge borgerens udvikling eller plejebestand før regningen tilgår. Der er indkommet regninger for 7 mio. kr. fra august og frem på borgere, hvor der ikke tidligere har været sendt regning. De var således ukendte ved 3 budgetopfølgning.

Isoleret for 2022 er der en ubalance mellem forbrug og budget på ca. 16,5 mio. kr. og 22 mio. kr. samlet inkl. overførsler for 2021. Den reelle udgiftsstigning fra 2021 til 2022 er på ca. 9,2 mio. kr. men da det korrigerede budget 2022 er reduceret både som følge af merforbrug fra 2021 og som følge af bidrag til tidligere genopretning på Voksenudvalgets område, så bliver merforbruget reelt større. Ubalancen i 2023 isoleret vil med samme antal borgere og samme plejebestand være ca. 15 mio. kr.

Der er efterfølgende lavet analyser på de indkomne regninger for 2022, hvor der ses en lille stigning i antallet af borgere på 9, mens der samtidig er en stigning i pris pr. borger, der forventeligt skyldes, at borgerne bliver mere plejkrævende. Prisstigningen beløber sig til ca. 6,1 mio. kr. og drives særligt af prisstigningen på 24 borgere i 4 kommuner.

2: Distrikterne

Det andet område, hvor der er stor ubalance mellem budget og forbrug, er på distrikterne, der forventer at komme ud med en ubalance isoleret i 2022 på ca. 30 mio. kr. og ca. 37 mio. kr. samlet inkl. overførsler fra 2021. Ubalancen på distrikterne har været et tilbagevendende udfordring, 28,6 mio. kr. ligger på sygeplejerrammen. Merforbruget i distrikterne isoleret var i 2021 på 25,6 mio.

Distrikterne varetager hjemmepleje, sygepleje og træning for borgere, der bor i eget hjem. Merforbruget er primært genereret af sygeplejen. En del af merforbruget kan yderligere forklares med følgende:

Hovedårsagen til det generelle merforbrug samt stigning i fjerde kvartal i 2022 er:

- a) Rekrutteringsvanskeligheder. Distrikterne har i gennemsnit ca. 40 vakante stillinger.
- b) Øget sygefravær på 1,5 dag pr. medarbejder. Drives særligt af Covid proceduren, hvor medarbejderne, uanset symptomer, skal blive hjemme i 4 dage.
- c) Stigende kompleksitet, hvor der er brug for flere social- og sundhedsassistenter og sygeplejersker, hvilket øger timeprisen.

Derudover har flere tilsyn, implementering af nyt fagsystem og ledelsesvakancer betydet øget brug af medarbejderressourcer.

Der er i 2022 brugt 19,9 mio. kr. til eksterne vikarer og 13,2 mio. kr. i udbetaling af overarbejde/merarbejde etc.

Seniorudvalget fik i forbindelse med budgetforlig 2023 tilført 10 mio. kr., der er udmøntet til sygeplejerammen i 2023. Det betyder, at der forventeligt fortsat vil være en ubalance på ca. 20 mio. kr. på sygeplejen i 2023 hvis behovet og måden sygeplejen leveres på i 2023 er identisk med 2022.

Forvaltningen estimerer at der i 2023 vil være en ubalance på ca 35 mio. kr., hvis forbruget svarer til 2022.

Jf. budgetforliget, "så er Vejle Kommunes økonomiske styring baseret på stram styring, omstilling og skarpe prioriteringer - Fastlagte principper som rammeoverholdelse, ansvarlighed i udvalgene og stor ressourcebevidsthed er helt centrale."

Derfor forelægges der med denne sag også et bruttokatalog med forslag til tilpasning af udgifterne. Bruttokataloget tager afsæt i kan tilbud. Dvs. tilbud som kommunen ikke er lovgivningsmæssig forpligtet til at levere eller indsatser hvor serviceniveauer blev øget i forbindelse med, at værdigheds- og ældremilliarden blev tilskrevet området.

På mødet den 8. feb. bad Seniorudvalget forvaltningen komme med et administrativt oplæg til indstillingen. Den administrative indstilling er vedlagt som bilag.

Økonomi

Område	Ubalance i 2023
Mellemkommunal + friplejeboliger	15 mio. kr.
Distrikterne sygepleje	20 mio. kr.
Forventet optimering af driften, som følge af fokus på Ny Nexus er implementeret, ophør af Covid restriktioner, øget brug af klinikker, skærmløsninger etc.	-10 mio. kr.
Ialt forventet ubalance	25 mio. kr.

Historik

Velfærdsdirektøren indstiller, 8. februar 2023, pkt. 9:
at Seniorudvalget drøfter budget 2023 i balance
at Seniorudvalget iværksætter tiltag for 25 mio. kr.
at Seniorudvalget beder forvaltningen effektivisere for 10 mio. kr.

Beslutning fra Seniorudvalget, 8. februar 2023, pkt. 9:
Isabella Kure fremsender følgende ændringsforslag:
At Velfærdsdirektørens indstillede tre punkter udsættes til nedenstående tre "at'er" er eksekveret:

- At der hurtigt afholdes fællesmøde med ØU om sagen
- At der iværksættes uvildig kulegravning af seniorområdet budgetudfordringer
- At der iværksættes kulegravning af seniorområdet manglende økonomistyring.

1. at: Godkendes af et enigt Seniorudvalg
Stillingtagen til 2 og 3 at afventer afvikling af fællesmøde med ØU

Da et enigt udvalg har godkendt 1. at, udsættes stillingtagen til Velfærdsdirektørens indstillinger.

Seniorudvalget har derudover følgende bemærkning:
Sagen opdeles i to protokolmæssigt således, at der oprettes endnu en sag vedr. regnskabsresultatet, der er åben.

Velfærdsdirektøren indstiller, 8. marts 2023, pkt. 17:
at Seniorudvalget drøfter budget 2023 i balance
at Seniorudvalget iværksætter tiltag for 25 mio. kr.
at Seniorudvalget beder forvaltningen optimerer for 10 mio. kr.

Beslutning fra Seniorudvalget, 8. marts 2023, pkt. 17:
1. at: Drøftet.
2. at: Stillingtagen udsat til efter fællesmøde med ØU den 20. marts.
3. at: Udgår.

I forbindelse med 3. at bemærkes, at der ikke er tale om en effektivisering eller optimering i ordets gængse forstand, men derimod en forventning om, at der er opgaver, som implementering af nyt fagsystem, ekstra mange tilsyn og Covid procedurer om 4 fraværsdage ved påvist covid, der ikke vil kræve ressourcer i samme omfang i 2023. Derudover arbejder forvaltningen målrettet i forhold til brug af sygeplejeklinikker og skærmbesøg, hvor det giver mening. Det betyder samlet, at der er en forventning om, at der kan driftes for 10 mio. kr. mindre i 2023 end i 2022.

Velfærdsdirektøren indstiller, 29. marts 2023, pkt. 27:
at Seniorudvalget drøfter budget 2023 i balance
at Seniorudvalget iværksætter tiltag for 25 mio. kr.

Beslutning fra Seniorudvalget, 29. marts 2023, pkt. 27:
Drøftet

Et samlet Seniorudvalg anbefaler, at der findes 15 mio. kr. i løbende driftsbesparelser i 2023.

De 15 mio. kr. findes ved:

4,2 mio. kr. ved at fjerne puljen til den attraktive arbejdsplads.
Derudover reduceres de øvrige område i bilag 1, som beløbsmæssigt er over 500.000 kr., forholdsvis med i alt 10,8 mio. kr.

Rune Bønnelykke bemærker, at de 15 mio. kr. ikke er tilstrækkeligt, og at der burde findes 22 mio. kr.
Mette Ejby Pallesen bakker ikke op om fjernelsen af puljen til den attraktive arbejdsplads.

Sagen åbnes og sendes i høring i Ældreråd, Fagmed Senior og LokalMed Velfærd.

Formanden indstiller,

at Frivilligrådet afgiver høringssvar

Beslutning

Frivilligrådet krediterer Seniorudvalget for at inddrage Frivilligrådet i høringsprocessen, men vurderer samtidigt, at det havde været hensigtsmæssigt at involvere Frivilligrådet tidligere.

Frivilligrådet gør opmærksom på, at Rådet ønsket at blive involveret i forbindelse med Seniorudvalgets udmøntning af en eventuel besparelse.

Frivilligrådet forholder sig i høringssvaret til to forslag i sparekataloget, som især vurderes at have store og vidtrækkende konsekvenser for frivillige, frivilligområdet og alle brugere af de åbne dagcentre og caféer.

Risiko for ensomhed - åbne dagcentre og caféer skaber merværdi og sundhedsmæssige gevinster for mange
En reduktion eller lukning af caféerne vil have vidtrækkende konsekvenser for de berørte lokalsamfund, brugere af tilbuddene og alle de betydningsfulde frivillige, der hjælper på stederne. Det er tilbud, der skaber stor værdi, mening, livskvalitet og livsindhold for både brugere og frivillige. Frivilligrådet er bekymret for, at en nedlukning eller reduktion vil medføre øget ensomhed, trivselsproblematikker, sundhedsmæssige konsekvenser og større plejebæhov med stigende udgifter til følge.

Bemanding af caféerne og de åbne dagcentre – et kæmpe gearingspotential, der vil gå tabt
Hvis personalet tilknyttet caféerne og de åbne dagcentre fjernes eller reduceres, fjernes fundamentet for de frivillige. Det er afgørende for at fastholde frivillige, at der er ankerpersoner i form af kommunalt ansatte, som koordinerer, støtter og anerkender de frivillige. Med gearing mener vi, at tilstedeværelsen af en ansat understøtter, at eksempelvis 20 frivillige har lyst til at bidrage. Hvis ansatte reduceres, er der en risiko for at mange frivillige trækker sig. De frivilliges indsats kan ikke tages for givet.

Frivilligrådet vurderer, at Seniorudvalget ved at nedlægge eller reducere tilbuddene underminerer den store gearingseffekt, som ikke fremgår nogen steder, men som er til stor gavn for sårbare borgere og frivillige. Samtidig er det vigtigt at forholde sig til de generelle udfordringer med at rekruttere frivillige. Forringes vilkårene for frivillige i kommunalt regi, er det overvejende sandsynligt, at de frivillige finder andre steder at virke.

Bekymret for procentuel besparelse og risiko for geografisk skævvridning
Frivilligrådet ser nogle meget bekymrende konsekvenser, hvis Seniorudvalget vælger at anvende en procentuel besparelse. Det rammer fundamentet for de små cafeer og dagcentre hårdere og bevirker en geografisk skævvridning og ulighed. I centerbyerne er de åbne dagcentre og cafeer centrale platforme og mødesteder for frivillighed og fællesskab.

Umulig opgave for én frivilligkoordinator at rekruttere de frivillige, der er behov for
I spareforslaget fremhæves frivilligkoordinatoren. Vi tror på, at frivilligkoordinatoren er vigtig i forhold til at facilitere generel frivillighed og understøtte Frivilligrådet. Men forudsætningen for at rekruttere frivillige lokalt kræver lokalt kendskab, daglig tilstedeværelse og tilgængelighed. Det er i forvejen en stor og krævende opgave at rekruttere frivillige. Det er de lokale frivillige bedst til, men det forudsætter, at der er lokale platforme og mødesteder såsom de lokale dagcentre og caféer.

Er reduktion eller lukning af dagcentre og cafeer løsning på den ønskede fremtid?
Frivilligrådet har en fremtidsbekymring i forhold til, hvorvidt Seniorudvalget ud fra sparekataloget træffer en beslutning, der er holdbar og vil skabe den fornødne økonomiske stabilitet på området nu og i de kommende år.

Behov for en total finansiering fra kommunekassen
Frivilligrådet vil pege på, at dækningen af de økonomiske udfordringer bør ske ved en total finansiering fra kommunekassen.

Bilag

Administrativ indstilling besparelser Seniorudvalget

Bruttokatalog - budget i balance Senior.pdf